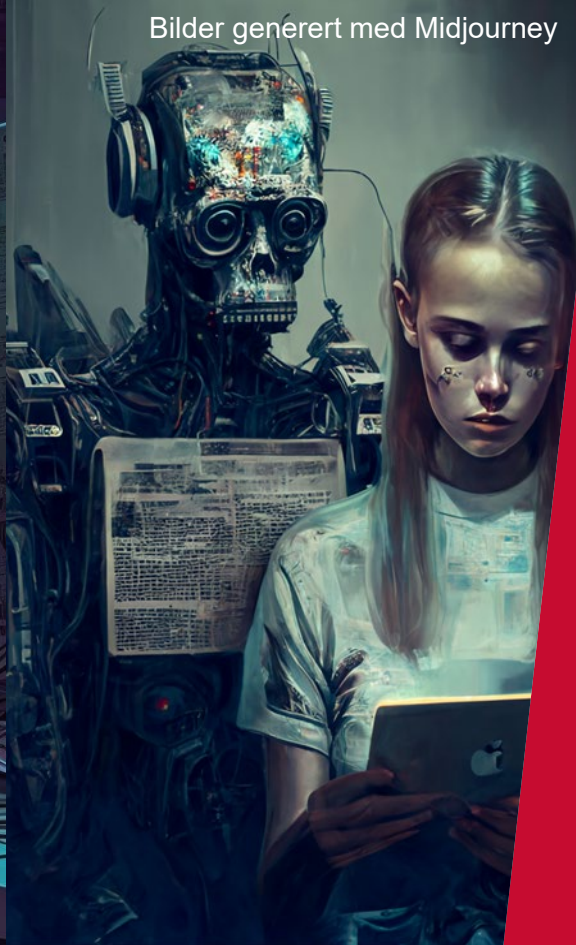

Bilder generert med Midjourney

AKADEMISK REDELIGHET/REIELEGHEIT – 1. februar 2024

NIH Institutt for idrett og samfunnsvitenskap
NORGES IDRETTSHØGSKOLE

Redelegheit handlar om å snakka (skriva) sant

- Uredeligheit handlar om å forfalska, fordreia eller halda tilbake sanninga

Enebakk, Hølen & Vinther (2016), *Vitenskapelig (u)redelighet*

Korleis snakka (skriva) sant?

Takfreskene utfyller historiene på veggene og skaper sammen med *Dommedag* i enden en helhet som beskriver menneskeheten fra skapelsen til syndefallet.

Michelangelo (1508-1512)

Sanning som profeti?

- Openberring frå Gud (og englane)
- Lytt til det tause (søk einsemda)
- Førmoderne syn (før 1600 e.Kr.)

Sanning som undersøking

- Galilei viser hertugen av Venezia teleskopet...
- Kva seier sansane dine?
- Kva seier eksperimenta?
- Kva seier dei andre forskarane?

Men paven ville ikkje sjå...

Freske i Varese, Italia (Bertini (1825-1898))

Akademisk sanning:

Ha mot til å bruka di eiga fornuft

- Immanuel Kant; «Kva er opplysning?» (1783)

Kva verdier (dygder) sikrar at vi snakkar sant?

- Mot (integritet)
- Openheit (for kritikk)
- Etterrettelegheit (nøyaktigheit, flid)
- Etterprøvbarheit (sånn at andre kan sjekka kva du bygger på)

Redelegheit = å snakka sant

- Korleis kom du fram til resultatane dine?
- Kva byggjer du kunnskapen din på?
- Kven andre bygger du på?

- «Viss eg har sett lenger, er det fordi har eg stått på skuldrene til gigantar» (1675). Sa kven?

(Kunstig intelligens...)

Snakk sant!

Stol på egne ferdigheter

Gjer sjølvstendige referat og vurderingar

Ikkje pynt deg med ord du ikkje forstår

«Husk at KI-chatboter er språkmodeller.
Bruk dem som tekstassistenter og ikke
som kilde til kunnskap.»

(NIH.no)

